

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
неділях і святках.

БУЖОВИНА

Редакція і адмі-
ністрація в Чер-
нівцях ул. Пе-
тровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Загальний податок заробковий.

Замість дотеперішнього податку заробкового настане від нового року 1898 новий податок заробковий, прозваний чомусь „загальним“ — може для того, що від нього буде більше виємків, ніж від дотеперішнього. Бо коли доси заробковий податок платили також підприємства і товариства обов'язані до прилюдного складання рахунків а також такі пани, що самі не провадили ніякого зарібку, але побирали доходи з аренди, далі урядники від своїх пенсій, то тепер усі вони будуть виключені від того нового податку, а для них будуть заведені нові податки.

Хтож має платити новий заробковий податок? Закон каже: кождий, хто в нашій монархії веде промислове підприємство або має таке занятє, що дає ему зиск. Отже всі ті, що доси платили заробковий податок, будуть его платити й далі, а надто ще деякі такі люди, що доси платили тільки доходний податок, на приклад державні сільських господарств, копальні, далі люди, що заробляють своєю вмільстю, як ось лікарі, вчителі, писателі, акушерки, трафіканти і т. і. І коли доси при податку доходним вони мали ту пільгу, що не платили нічого в разі, як їх дохід був нижчий ніж 630 зр., то тепер при новім податку заробковим ніякої пільги їм не буде. Отже нпр. лікар платить загальний заробковий податок без огляду на те, який має річний дохід. Аж коли той дохід буде більший ніж 600 зр. річно, то крім заробкового податку

він буде мусів платити ще й особисто доходний податок.

Для наших людей певно найцікавіше буде знати, хто буде вільний від нового податку заробкового, а властиво на скільки він дотикає рільників, селян і передміщан. Отже розуміє ся само собою, що сільське рільне господарство не підпадає під сей податок заробковий. Особливо не підпадає під сей податок дрібне господарство, ведене по просту, де господар має плоди своєї праці або для власного ужитку, або продає спрі плоди, збіже, бульбу, вино, овочі, дрова і т. д. Так само вільне від заробкового податку буде господарство лісове, садове, польоване і риболовство, о скільки оно відбуває ся на власнім ґрунті. Колиж ти чоловіче, винаймаєш чужі сади, арендуєш громадське польоване або риболовство для торгівлі, то в таким разі мусиш платити заробковий податок.

До рільного і лісового господарства вільного від заробкового податку зачислює закон також перерібку виплодів власного господарства окрім такої перерібки, яка йде по броварах, горальнях, цукровнях і інших заводах виразно промислових; ті заводи мусять платити заробковий податок. Так само вільний від заробкового податку той, хто на власнім ґрунті ломить камінь, видобуває глину, пісок, шутер і т. і. і продає ті річи не перероблюючи дальше. Та коли при каменоломі будуть також обтісувати камінь або з глини робити цеглу, то се вже підходить під заробковий податок.

Так само вільно буде без оподатковання продавати вироби рільного господарства. Але коли рільник хоче удержувати по-

стійний склеп для продажі своїх господарських виробів в місці, віддаленім від головного осідку его господарства, то мусить платити заробковий податок. На пр. властитель фільварку закладає в поближкім місці склеп, де продає молоко, масло, яйця і т. і. вироби свого рільного господарства, — то вже за удержане того склепу мусить платити заробковий податок.

Дуже важний є той припис нового закона, що від заробкового податку раз на завжди мають бути вільні такі чиншівники, що сидять на чужім ґрунті і обробляють его самі з родиною без постійних наємних слуг, хоч би від часу до часу і принаймали помічників для якоїсь роботи. Так само вільні будуть від того податку по містах такі робітничі (швачки, прачки), що роблять у якогось наємця або у себе дома без помічників, далі студенти, що за плату вчать чужих дітей, або заробляють писанною. Дуже важний для селян є той припис, що від заробкового податку вільний є також домашній промисл: люди, що роблять усякі вироби промислові у себе дома виключно на замовлене або на рахунок підприємців і до тої роботи крім власних рук не уживають наємних, хіба своїх хатних. Отже тепер сільські ткачі, боднарі, шевці, ковалі, що не виробляють товару на продаж, а роблять тільки на замовлене або для якогось иншого промисловця, будуть вільні від заробкового податку. Є се дуже важна пільга, бо дотеперішня неясна устава накладаючи на таких людей тяжкий податок без огляду на їх заробок страшенно підтяла у нас в цілім краю домашні промисли, котрі колись стояли дуже високо.

2)

Вуйко Дорко.

(Оповідане з галицького життя).

(Дальше.)

— Чи ти привіз з собою які книжки? — спитала ще Маня.

— Маю повну валізу. Дам тобі.

— Я не хочу дармо.

— А я за гроші тобі не дам. Я рад, коли можу своїм роздавати книжки, а тим більше тобі, що читаєш і не кидаєш книжки під лаву.

Вуйко Дорко був незвичайно вдоволений, коли вставав зза стола: подобала ся ему розмова з Манею, Звичайно троха примхуватий, нетерпеливий та мовби невдоволений, повеселішав тепер та, випрямившись, ішов до гостей з усміхом на устах. Цікава собі дівчина — ся Маня! — снувалась ему думка по голові. Як она говорить! А як змінила ся за остатні літа! Гарна дівчина.

Поговоривши з гістьми, пан директор почув утому, яку чує ся по довшій дорозі, і щоб себе розрухати, вийшов на прохід в село. Зараз на дорозі стрітив пана директора якийсь хлопчина з села, поцідував его в руку, а той поглядив плонця по голові, виняв з кишені якусь монету і обдарував его. Спитав, чи ходить до

школи, і дізнавшись, що се школяр, пішов собі дальше. Проходжував ся з години, розмавляв з кількома селянами та любував ся маєвою красою і погодою.

Вернувши з проходу до дому перед вечером, пан директор зайшов поміж панотців, що вже поз'їздили ся з родинами. Між ними були знайомі его і незнайомі, то він одним представляв ся, а з другими витав ся по старій знайомості. Віднайшов навіть свого товариша шкільного, панотця Сулиму, чоловіка з кругленьким, мов налитим, лицем і добре заокругленим тілом. Худий вуйко Дорко з сивіючим волосем і остробінчастою бородою, що лице его чинило на вид марним, виглядав при отці Сулимі, як горстка конопель коло снопа пшениці.

Давні товариші, стрігившись по довгих літах, засіли разом на кріслах і, поки дружина весільна готовилась до походу до церкви, гуторили про минувшину.

— Недавні часи, — говорив о. Сулима — а як ти вже постарів ся! Ми не бачили ся вже тринадцять літ.

— А так, тринадцять. Ще як я був на теології, бачили ся ми в останнє — відповів вуйко Дорко.

— Деж ти подів ся, коли тебе прогнали з семинарії за якісь заказані книжки?

— Я скінчив агрономічну школу у Відні.

— Ну, і чому не глядав посади?

— Такої посади, як я бажав, не було, а такої, як мені давали, не хотів.

— І лучше на тім вийшов, що не прийняв ніякої?

— Лучче, не лучше, от я чоловік, що не трафив у свої двері — говорив пан директор сумно. — Думав, що инакше зложить ся... а ту вже і старість приходить. Впрочім мені дуже добре і я нікому не заваджаю.

— А вжеж, ти був завжди характерний чоловік.

— Що-ж у тебе чувати? Жінка твоя є ту?

— Є, ось там, бачиш, на канані під зеркалом, ся з краю.

Дорко глянув на означене місце і побачив худощаву жінчину, прибрану у яскраву сукню, що — по думці его — зовсім не була йй до лица.

— Богато маєш дітей? — спитав директор о. Сулиму.

— Семеро, хвала-бо.

— Ов! — здивував ся товариш-кавалер.

— Мають люди і більше — замітив панотець на своє оправдане. — А ти не думаєш женити ся?

— Ет! Я вже остану ся старим кавалером і громадським вуйком. Чотирех братів жонатих маю, нині пятий женить ся, три сестри замужні; близької рідні тільки, що небавом сотка буде, — на щож мені і женити ся? Волю бути для всіх вуйком, стрийком...

Загалом новий закон признає увільнення від заробкового податку всім тим, що крім свого господарства ведуть ще якийсь побічний заробок, з котрого дохід в цілім році виносить не більше як 50 зр. і коли той заробок не є частиною якогось більшого підприємства. Таким способом селянин, котрий по за своїм власним господарством заробляє фірманкою 49 зр. річно, буде вільний від заробкового податку; натомість склепикар, що надто ще продає горівку або має агенцію асекураційну, платить заробковий податок, хоч би з тих побічних занять не мав і такої суми доходу. Крім того міністер скарбу може увільнити від заробкового податку такі підприємства чи то поодиноких людей, чи товариств або громад, що не приносять ніякого постійного зиску або тільки дуже малий, а власти податкові або комісії можуть увільнити бідного оподаткованого від податку на один рік.

Мужицка одежа.

(Стаття надіслана).

Нераз уже порушали в нас справу одіжи нашого мужика. Одні вихваляють її і поручають селянам держати ся її, другі ганять та радять змінити на світову, європейську. Пішло се від еміграції, бо американські Русини жалували ся беззастанно, що емігранти виставляють ся там на позорище, коли приїжджають у своїм краєвім одягу до нового світа.

В чім жеж лежить вага того одягу, яку він подає користь нашим людям перед иншою одежою? Не є вона дуже вигідна до роботи ані гігієнічна, бо раз буває за тяжка, раз за легка. Нашій мужецькій одежі не достає спідного убрання. Нераз мужик в зимі упріє в лісі в тяжкім кожусі, накладаючи дрова або що инше; хотів би розібрати ся з тяжкого кожуха, але під сподом нема нічо, тільки сорочка з отвертою пазухою. Таке саме буває і при молоченю. Молотільник надягне на себе кожух та сірак і махає руками як не своїми, а розгорнути ся ему годі, бо в сорочці за зимно, а сірак сам не пристає

до тіла та не хоронить від зимна і протягу. В літній знов ходить наш мужик у самій сорочці а як надягне сірак, то знов він за тяжкий і за гарячий. Нанаде его теплий дощик у поли і він загорне ся у сірак, щоби не перемочити ся до тіла, то упріє як миш в лапці.

Ще менше гігієнічна і ще менше догідна є одіж наших сільських жінок. Їх одіж складає ся тільки з сорочки та горботки. На то приходять в зимі кожух або сірак або одно і друге. Часом аж страх збирає, як побачимо жінку пізною осеню або і в зимі, як іде до міста з повязаною головою трема, чотирома хустами, а долом не одітим так як треба.

Але може хтось скаже, що наш селянин загартований і для него таке одіне як раз добре. Ми пристанемо і на те, бо читали раз про одного американського капітана, котрого лікарі були вже засудили на смерть на сухоти, а він рішив ся тогди не уживати жадного одіня, плив на своїм кораблі цілком нагий, тільки з перевязкою довкола бедер на індиянський спосіб і чув ся при тім дуже здоровим так в гарячих підвінкових околицях, як і в зимних. Та через те не ослабляють ся наші виводи, що вага одіжи нашого народу не лежить в її гігієнічності і практичності.

Чи хороша наша народна одіж, про те нема що і говорити. Не то хороше, що хороше, але те, що кому подобає ся. Тай впрочім у нас в ріжних околицях є ріжні строї. В однім селі подобає ся дівчатам корона з павиних пер, в другім носять голову гладко зачесану. Декуди ходять парубки як генерали з китицями фарбованої цар-трави за капелюхами, а декуди вдоволяють ся поединчою стяжкою, або герданом. Ніхто не відмовить оригінальності і різномодності нашим народним строям, та оно має мале значіне при питаню, яка з того користь. Се більше річ смаку і фантазії.

Більшу користь мають вже народні убори через те, що они надають спільну ціху нашому народови, що є мовби знаменем хліборобського стану. Сірак з сіраком має свої спільні інтереси, сірак з сіраком тримає одну руку, вступить ся за него в потребі, сірак допоможе сіракови в біді і еднає ся разом до боротьби з житем за свої права, за свої інтереси. Але чи так є справді, чи наші люди дивлять ся так за сіраком, як от жиди за своїм довгим халатом, і цінять его як знамя свого хліборобського стану? Бути може, що в душі чують пошанівок для того сірака, але на ділах того не видати. Не панують між собою тої едності свого стану і не вмюють здобути поважання для него між иншими станами.

По нашій думці найважнійша користь з народного одягу є та, що мужик може єї сам продукувати для свого ужитку. Він не потребує тратити гроші на куповане, давати заробляти на собі фабрикам та всяким посередникам за лихі шматки, тільки може сам при своїм господарстві виробити собі міцну і дешеву одежу з домашнього полотна, з вовни та власних овечих шкір. Наша народна одежа повинна підтримувати рухливий домашній промисел між селянством щоби він заспокоював веї его потреби. На селянській одежі не повинні заробляти другі, але таки самим селянам она повинна достарчати користного, побічного зарібку.

Правда, у нас є ще сільські шевці, що роблять чоботи з широкими закаблукми і підковами завбільшки мов у коня, без форми, тяжкі і не тривалі, але ті чоботи вже мало купують і самі селяни. Наші шевці сільські не старали ся відсконалити своє ремесло, научити ся красшої форми чобота, поступати з ходом часу і через те покинули їх самі селяни. Є в нас і кушнірі, звичайно незаможні передміщани, що попри маленке господарство шують мужицкі кожухи та шапки. Але они звичайно є тільки робітниками, що роблять на замовлене для жидів. І шевство і кушнірство є тепер в жидівських руках і мужик купує аж від жиди-посередника. На торгах та ярмарках торгують жиди тим товаром а що найбільше наймають собі якого нискатого міщуха, що вміє людей добре здирати і дають ему продавати свій товар нібито за власний. І люди купують готове з жидівських рук.

Так само сіракове сукно на зверхню і спідну зимову одіж вирабляють у нас жиди і продають відтак селянам, а найчастійше продають уже таки готові сіраки та инше одіне. Ще декуди вирабляють килимки, тайстри та горботки, але нема жадного руского торговця, або якої спілки межі самими тими, що вирабляють ті річи, щоби заняли ся купованем і перепродуванем того товару. По більшій часті скуповують се жиди по такій низькій ціні, що не оплатить ся плекати той домашній промисел і тому він упадає стало. А опісля відкуповують саміж селяни від жидів тайстри та горботки, оставляючи цілий зиск в жидівських руках, та не тільки се, навіть соломяні капелюхи, які плетуть пастухи з нашої соломи, є у жидів на складі і мужики купують їх за готові гроші. В Садагурі пр. є ціла улличка склепів, в котрих містять ся великі склади вишиваних жіночих сорочок. Рідко котра вишивана сорочка, в якій пишно ходить сільська дівчина або молодиця, є ділом єї рук, або походить від швачки в селі — она куплена у жиди. Бо у жиди і є в чім вибрати і дістане далеко

— Мале вдоволене з сего. Жени ся, Дорку, ще можеш — радив о. Сулима. — От я тобі найду панну таку, як рожу.

— Ну, наприклад яку? — спитав пан директор, котрому та розмова була чомусь по душі.

— Бачиш, там коло печи стоїть панна Олімпія, донька Крамського, мого сусіда. Старий скупар, гроші має — го-го!

— Олімпія? — скривив ся Дорко на само імя. — За висока для мене.

— Ет, що то значить! Лучша висока, як низька. Она вже повнолітна, як раз для тебе.

— Не хочу.

— То бери панну Маню, дівчина аж люблю! Она якась твоя своячка?

— Дуже далеко. Колись жили ми в сусідстві з єї родиною дуже приязно.

— Отже що на неї скажеш?

Вуйко Дорко не знав нічого сказати.

— А бачиш, не маєш що закинути. Гроший там у неї буде мало, або й зовсім не буде, але за се еманципантка... Ти таку мабуть любиш?

Дорка вразило, що при слові „еманципантка“ почув у голові о. Сулими легенький глум, але не хотів сперечати ся з ним про значіне слова.

— Розумна дівчина — відповів товаришеви — тільки за мене не виїшла би.

— Чому ні? Перебирати не може, коли не має ані гроша. Але резонувала би тобі в хаті, мов на вічу патріотів. Як би так на мене, я не брав би такої панни за жінку, що хоче бути мудрійша від мене. Жінка до кухні і до дітей, а від політики здалека!

Пан директор став нетерпеливий, скривив ся, підняв ся з місця і махнув рукою.

— De gustibus non est disputandum — каже. — Тобі така до впадоби, а мені еманципантка...

— Ого! чи ти вже не закохав ся, бувало, в панні Мані?

Сї слова вже до краю розлютили директора, він сказав лиш: „не такий вже я скорий“ і відійшов невдоволений. Та не увійшов ще кілька кроків, коли нараз пригадав собі, що в рахунках одної часописи, котрої адміністрацією займав ся, стоїть рубрика „о. К. Сулима з Т.“ а коло сего прізвища залягаюча дренумерата за два роки. Вернув ся назад до панотця, взяв его на бік і спитав тихо:

— Ти винен за два роки за газету. Може биєш що дав тепер? Я адмініструю...

— Не маю, Дорку, тяжкі часи...

— Дай, дай! — просив Дорко. — Сядеш грати в карти і програєш, а так будеш мати хоч що-то заплачене. Якось не випадає залягати з передплатою...

Панотцеві Сулимі було дуже неміло та вкінці виняв пять зр. і дав товаришеви.

— На рахунок — каже ему. — Решту пізнійше.

— Добре, добре — відповів Дорко, ховаючи гроші. — А не гнівай ся, бігме, ти не знаєш, як ми бідуємо. Люди тільки винні, а вважають ся патріотами!

Тепер о. Сулима відійшов невдоволений а пан директор проворно усміхнув ся.

— Ось що з него зробило ся на селі! — подумав собі пан директор. — В него жінка до кухні і до дітей! Жінка, товаришка життя, що має тішити ся тим, чим муж тішить ся, розуміти се, що він розуміє, — до кухні, до горшків!... Ні, не так собі представляє жінку пан директор. Такої еманципантки, що прилюдно вміє тільки папіроси курити, він також не хоче, бо хоч то не велике нещасте, та ему якось не до впадоби. А от, коли жінка освічена і розуміє всі пориви і журбу чоловіка, не спинає его в роботі для громади, а ще помагає, — така жінка Доркови подобає ся. В него шал молодецький уже минув, любов не вибухне мов вулкан, мрій не зачуманять здорового, холодного розуму, жите плыве правильно, як днівний потік на долах... До такого життя як би найшлась яка розумна подруга, Дорко згодив би ся. Але що ту й думати про се! „Минули літа молодії, холодним вітром від надії уже повіяло...“ — нагадав собі слова поета.

По що кождий, а властиво тільки Мана і Сулима, питали ся его, чому не женить ся! Ну, не диво, що питали ся. Веї брати его жонаті, а він один старий кавалер. Нині весіле наймолодшого брата, мимоволі приходять всім на думку Дорко. Волосє вже мов мукою припало, у бороді сиві волоски біляють мов срібні ниточки, на чолі з'явило ся вже кілька зловіщих морщин, а він ще не женить ся! То й що з того? Чи лиш він один жие так самітно? Не велика штука оженити ся, але штука самому жити! — потішив себе пан директор такою сентенцією.

таньше як на селі. За лева до півтора лева діста- не там найкрасшу сорочку, за котру на селі тре- ба дати два і півтретя лева. Якимжеж спосо- бом можуть жиди давати таньше як самі робітники? Бо вони платять не після товару, але після хви- лі і потреби, використовують нужду люде- ку і коли в крайній біді селянка несе свою нову сьвяточну вишивану сорочку на продаж або в заліг, тоді вони роблять на ній інтерес. Відтак можуть ще з заробком відпродувати низ- ше ціни вартости.

Хотай може в дечім і здало би ся змінити одіж нашого сільського населення, щоби она була практичніша і здоровіша, однак у тім напрямі не легко так завести зміну, бо звичай, мода є сильніша над усі розумні докази. Оно прийде са- мо з часом а навіть по части вже й приходить. Особливо в фабричних околицях починають па- рубки носити сіракові камізельки і коротші сірач- ки або кожухи, так що їм спосібніше при тяж- кій роботі в зимі пр. звоженю бутюків, спуска- нню дерева і т. д. Але всіма силами ми повинні старати ся, а особливо самі мужики, щоби на- родна одіж становила важну галузь домашнього промислу нашого народа, щоби він сам єї спо- ряджав і сам нею торгував. Мужичий сірак по- винен для жиди бути такий тrefний, як свинь- ске мясо. Най не бере ся торгувати мужичкою одежою, коли єї ані не роблять у фабриках ані не спроваджують ні звідки, тільки самі мужики вирабляють своїми руками. То повинна бути мужичка торговля, щоби той марний зароб- ок з домашнього промислу лишив ся в му- жичких руках. Тоді і підніс би ся домаш- ний промисл, бо люди робили би на себе а не на жидів; тоді п ибула би нова галузь зароб- ку для нашого народа.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 21. липня 1897.

Від неділі їздить трамвай по Чернівцях „правильно“ о стілько, що в низ до Прута їде гладко, а в повороті під гору мусять его пхати. Крім того черновецька публіка заховає ся дуже по дитинному супротив трамваю, пхає ся у во- зи, як селедці в бочку і з роззявленим ротом стає на шинах. Візники видзвонюють безнастанно, аби люди втікали. Магістрат поуставляв на ули- цах близько трамваю остерігаючі таблиці на та- ких поганих, необтесаних стовпах, які годились би хіба до Садагури. Білети трамваєві, дружо-

вані в трох мовах, отже і по руски, але старою кирилицею і з помилками. Всюди нам Німці якусь латку вміють причіпити.

З Наукового тов. ім. Шевченка. На останніх трох засіданях сего товариства вела ся нарада над сими справами:

1. Скликано анкету статуту в цілі ухва- лення проекту нового статута товариства на 30 червня с. р. (Анкета сея відбулась, ухвалила проект статута і радила предложити сей проект аж на звичайних зборах в році 1898). До сеї анкети покликав виділ з поза себе і зпоза деле- гатів секцій ще пп: др. К. Левицького, др. С. Федаку, А. Дольницького, о. Стефановича, В. Шу- хевича, Ю. Романчука, др. Щ. Сельського, Ів. Бе- лєя, др. О. Колессу, І. Конача, І. Раковского, і В. Білецького.

2. Удїлено академікови В. Гнатьюкови запо- могоу на етнографічну поїздку до руских осель в Банаті.

3. Змінено попередню ухвалу що-до участі в ювілейнім комітеті, бо з предложена делегатів набрав виділ пересвідчення, що ювілей буде ма- ти закраску політичну, а се було би незгідне з статутом товариства.

4. Принято до відомости, що з України прислано 786 зр. 50 кр. на резервовий академіч- ний фонд товариства.

5. Обговорено справу щоденного отвореня читальні (при нагляді осібног то того призна- ченог урядника) спільно з товариством „Про- сьвіта“ почавши від жовтня с. р.

6. Ухвалено устроїти в падопсті 1898 ро- ку ювілей 25-літнього істнованя Товариства ім. Шевченка враз з 100-літнім ювілеем першої появи „Енеїди“ Котларевського. Було би пожа- дано скликати також в час того ювілею до Льво- ва українсько-русских письменників.

7. Принято до відомости, що ц. к. суд грає- вий у Львові зареєстрував фірму друкарні това- риства.

8. На письмо др. Пулюя з Праги постано- вив виділ видрукувати деякі твори з спадщини П. Куліша по свому вибору.

9. Принято до відомости, що проф. Грушев- ский назначив ремунацію за редакване „За- писок“, що ему належала ся на основі давній- ших ухвал, на утворене стипендії для академі- ків, що займають ся науковими працями.

В справі катастрофи на залізници під Коломнею — як відомо — мала осібно комісія рішити, чи причиною катастрофи була виша сила елементарна (vis major), чи зла кон- струкция моста. Позаяк два покликані фахові знавці не могли згодити ся в своїм ореченю, то

покликано до комісії третього, рішаючого знавця, інженера Маслянку, а той орік, що причиною катастрофи була vis major. На тій підставі ди- рекция залізничї може не почувати ся до обо- вязку сплати відшкодованя родинам забитих і ранених.

Всюди люблять жидів.. Новий шах перський видав дуже острї розпорядженя против жидів. Перед тим скликав усіх рабів і заявив їм, що жиди мусять або прийняти релігію Маго- мета або винести ся з краю. Рабіни довгий час зводили шаха ріжними обіцянками, а жиди даль- ше господарили по своєму, аж вкінци шах ви- дав таке розпоряджене: 1. Кожий жид мусить голову зовсім голити. 2. Жидам вільно тільки пішки ходити, їздити не сьміють. 3. Не вільно жидам носити європейської одежі. 4. Жидівська одежа мусить мати знак, впадаючий в очи, що- би зараз можна було розізнати жиди від чоло- віка. 5. Жидівкам не вільно носити заслони на лиці. 6. Жидівкам не вільно показувати ся на улиці в строю перських жінок. 7. Жидови не вільно будувати висного дому нїж доми маго- метанських сусідів. 8. Жидам у дощ не вільно виходити на улицю. 9. На торгах не вільно жи- дам доторкати ся споживних артикулів. 10. Коли жид помре, то его майно припаде передовсім тим его своякам, що перейдуть на магометань- ску віру. 11. Жиди, що прийняв магом. віру, а потім навернув ся до жидівської віри, будуть ка- рати 10-літню вязницею. Тих розпоряджень шаха тепер остро держуть ся в Персії. Їх заос- трено ще приписом, що кожний жид мусить носити на грудях табличку з написом; Moosah-ih, то значить: Я жид. Перси ненавидять жидів так, що жидівські дільниці в Тегерані в день і в ночі стереже войско.

Підводний бальон. Італійський інженер Piatti del Pozzo винайшов новий прилад підво- дний, значно лінший від теперішних звонів. Бо коли звін цоринає тільки на 80 м. в глибинь, то підводний бальон може легко досягнути 400— 500., отже в глибинь оком людским до тепер не висліджену. Бальон сей має подобу кулі з залізної бляхи, грубої на 8 цтм. а так вели- кої, що кількох людей може ся в ній вигідно помістити. Входить ся до неї з гори по дра- бині через отвір, котрий замкає ся із внї. У внутрі є досить воздуха для кількох людей на 3 — 4 години. Груба, скляна призматична шибя освітлює підводну глибинь і через неї можна робити поміченя. З бальона вистають на внї щипці і инші знаряди, котрими можна правити з середини і хватати різні предмети, які хоче ся винести на верх. З середини можна також кер-

Однак думка за думкою снує ся дальше в голові его. Якийсь неозначений жаль чи туга вилить у серцю его, мов дигина, що сьміяти ся не хоче, а до плачу за лінива. Але вуйко Дорко чоловік уже не молоденький, уміє пану- вати над собою. Холодним розумом, мов моро- зом, вальить самолюбні почуваня і яєним погля- дом дивить ся на гостей.

Панна Маня приходить у комнату.

— А ти де, вуйку, бавив ся?

— Ходив троха на прохід.

— Я тебе маю щось порадитись. Як би ту намовити панну молоду, щоби на гостині збирала датки на будову театру? Намов єї, а сам завізви гостей до складок. Все щось збере ся.

— Добре.

— А між грачів, що будуть в карти гра- ти, я сама піду за податком. Мусять дати... правда?

— То ти й мене „обідреш?...“

— Певно.

— Ну, добре, добре, щоби лиш всі дали.

— Ти будеш танцювати?

— Ні

— А вже ти колись танцював?

— Колись... а нині не буду. Сьмішно вже.

— То будеш нудити ся.

— Не бій ся, знайду собі розривку.

— Ні, вуйку, я буду тобі аснєтувати, не позволю, щоби ти нудив ся. Я вже досить на- гуляла ся, не тужу за танцями.

Що она так до мене приетала? — думає собі пан директор і вже підозріває, що панна

Маня жартує собі з него. Але в тій самій хвили в душі сам собі докоряє, що важить ся таку сердечність називати жартом, або може й зали- цянєм, котре будь-що-будь доброї слави не має. Не гарно так панни судити.

Означивши так докладно поведене панни Мані, пан директор винмає папіроса з кишені, закурює і вдоволено розглядає ся поміж гостями. На молоденьких веселих панночок дивить ся вже, як батько, котрого нераз радують збитки дитячі; з молодиками розмавляє протекціонально, але ласкаво. Деякотрий з них з виду ему не по- добає ся, та по Дорку сего не пізнати.

Так минає час аж до вечера. Гостий зіз- джає ся щораз більше. Панна Маня яко дружка пришилює гостям букети. Вибирає свому вуй- кови як найкрасший, хоч він каже, що ему все одно і квітки не дадуть ему молодости.

Пізним вечером їде вся дружина весільна до церкви. Сьвященики і питомці сьнівають, Дорків брат на лиці став румяний, як панна, а его суджена така поважна, як ніколи в житю не бувала. Присягають...

Доркови їде мороз поза плечі. Чогось его ті слова „Я беру тебе і т. д.“ так вражають — чи мило, чи немило? — сам не знає. З хаосу думок, що роять ся в тій хвили в его голові, одна, мов оса, брєнить коло уха: „А ти Дорку? А ти, Дорку?...“ — „Ого! — відповідає друга думка — ти вже серце занечатав!“ — Що то значить „занечатав?“ — питає ся третя. — Хі- ба ти ще некремезний собі хлопєць? Що воло- сеє завчасу посивіло — не велике діло! Через те ти для дівчат ще інтереснійший... Ти вже чоло-

вік устаткований, молодечі збитки тобі не в го- лові, довгів не маєш...

Голосне „многая літа“ перебиває Доркови думки. Задуманий, вертає він разом з гостями з церкви до дому. Вже брат жонатий, хоч від Дорка молодший о цілих дванайцять літ. Га, дій ся воля божа! Оженив ся брат, менче буде клопоту Доркови. Напрацював ся він на трох братів, коли батько був немічний і помер, нашильнував ся їх, нажурив ся так, що годі було завчасу не посивіти, а от і прийшов уже час, що наймо- лодший дістає свій хліб і вже не буде Дорка просити о поміч.

Згадав Дорко минувші часи і лекше стало ему на серцю. Якась відрода, тихе вдоволене заволоділо его душею, на лиці явив ся незнач- ний усміх щастя. Зробив своє, що повинен був зробити, вивів трох молодших від себе братів на люди — як же ту не радувати ся? А сам? ет! по що й думати про се? Впрочім, щож то він сам не чоловік, в нужді жие, чи дармо хліб їсть? Хоч не жонатий, а чоловік загально пова- жаний, він се знає; хоч сталої посади не має, але хліба не голоден, жие собі зовсім вигідно; і не може сказати — хоч би й як річ брати — що дбає о чужу ласку, що єсть кому тагарем. А вже працює за двох, за трох!...

Осип Маковей.

(Дальше буде).

мувати баллоном, минати скелі і слідити околицю. Цілий прилад прив'язує ся лнвою до берега або корабля, на повнім морі, вздовж лнви йдуть дроти телефонічні, що лучать баллон зі світом. А і на случай, як би лнва прірвала ся нема небезпечности; треба тільки скинути олов'яні тягарі, причеплені на вні до баллона, але так що з середини можна їх відчепити, а вода сама попхає баллон до гори. Для океанознавства є се винахід великої ваги. Сими днями роблено з ним проби на Секвані і они повелись дуже добре; дальші проби будуть робитись в Гаврі і Бресті.

Дрібні вісти. В черновецькім університеті відбула ся нині промоція Василя Георгію на доктора теології. — Рух на залізници Бергомет-Межиброди привернено наново від 17 с. м. — Професор черновецької гімназії др. Рудольф Деволецкий іменований професором нової гімназії в Медлінгу.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огне-вих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятій рік своєї діяльности. Фонди „Дністра“ після за-ключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкостриятійші услія і видає полїси і квїти в рускїм язичі.

Зголошення о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

КОНКУРС.

Виділ „Народного Дому“ в Чернівцях пошукує для бурси від 1. л. вересня с. р.

УПРАВИТЕЛЯ

для надзору над питомцями бурси

і

ГОСПОДИНЮ

що подавала би питомцям харч разом з опалюванем, осьвітчуванем і чищенем комнат та пранем білизни.

Термін для зголошуваня до кінця липня с. р. — Близні услія в „Народнім Домі“ (улиця Петровича 2.) щодня від 6—8 год. вечером.

Хто хоче мати
добру і дешево
МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як вєсєди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купиць у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю туо безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обєдужу Ває по братньому

З поважанєм

В. Данілевич,
машинїст у броварі Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителїв!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Святиня, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Святиня, Неполоківців.	1128	320	757	811	610	
до Глибоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глибокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселці	645	430	—	—	—	з Новоселиць, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глибоки						до Глибоки						
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і пятниці.												
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиць	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиць	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.												
з Карапчева						до Карапчева						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понедїлка, другий з винятком понедїлка, нічний кожної днини.												

□ поїзди поспїшні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейскій іде о 46 минут піанїйше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчерканєм минут.